

Felix Enescu

Bogdan Marchidanu

CLOUD ADOPTION

Sinteza ediția 2013

Lucrare
realizată
sub egida

EDITOR
FIN
WATCH

Nota autorilor

Cloud Adoption este un studiu aplicat privind adopția cloud computing și a componentelor acestui tip de serviciu IT complex în rândul companiilor mari și foarte mari din România, cele care, însumate, generează cea mai mare parte a PIB-ului acestei țări.

Prin natura lui aplicată, studiul nu se dorește a fi o oglindă a fenomenului cloud computing pentru întreaga piață românească, ci un instrument de lucru real pentru furnizorii de servicii IT în vederea adaptării ofertei acestora la condițiile și cerințele reale ale potențialilor clienți firme mari și foarte mari din România. În același timp, pentru publicul general, studiul reprezintă o posibilitate de a-și forma o imagine corectă și reală asupra a ceea ce înseamnă cu adevărat cloud computing și, prin aceasta, asupra a ceea ce va însemna o bună parte a viitorului IT din România.

Cum cloud computing este un concept transfrontalier, varianta în limba engleză a studiului va putea fi achiziționată și de furnizori de cloud din diverse țări care își caută potențiali clienți pe piața locală. Față de ediția de anul trecut a studiului (prima de acest fel), ediția din acest an a extins semnificativ atât baza de interogare, cât și gama de întrebări.

Acest fapt s-a datorat dorinței autorilor de a realiza o radiografie cât mai exactă a nevoilor, problemelor și oportunităților reale ale clienților IT de pe piață. Cum astfel de instrumente practice sunt rare pe piața locală, autorii își exprimă convingerea că extinderea realizării unor astfel de studii va duce la dobândirea, de către întreg complexul numit IT, a statutului de vedetă economică în România, statut prefigurat și sperat de către mulți, dar rămas încă în foarte bună parte la nivelul de potențial.

Listă grafice prezente în studiu

1. Utilizare cloud computing în prezent
2. Utilizare cloud computing peste 12 luni
3. Domenii de utilizare cloud computing public în prezent
4. Domenii de utilizare cloud computing privat în prezent
5. Utilizare IaaS în prezent
6. Utilizare IaaS peste 12 luni
7. Utilizare PaaS în prezent
8. Utilizare PaaS peste 12 luni
9. Pentru ce aplicații se preferă SaaS
10. Creștere SaaS per aplicație
11. Sensibilitatea la preț din punct de vedere al adoptării IaaS
12. Sensibilitatea la preț din punct de vedere al adoptării PaaS
13. Sensibilitatea la preț din punct de vedere al adoptării SaaS
14. Motive de stimulare a adoptării cloud computing
15. Motive de încetinire a adoptării cloud computing
16. Percepția față de principalii furnizori de cloud (total)
17. Percepția față de principalii furnizori de cloud (public)
18. Percepția față de principalii furnizori de cloud (privat)
19. Cifra de afaceri a participanților la studiu
20. Număr de angajați participanți la studiu
21. Număr de personal IT participanți la studiu
22. Buget IT participanți la studiu

Sinteza demografică a studiului

La a doua ediție a studiului „Cloud Adoption” au participat 107 companii din România. 48% dintre participanți au cifra de afaceri de peste 100 de milioane de euro și 58% au un buget de IT de peste un milion de euro.

Procurare studiu

A doua ediție a studiului „Cloud Adoption” va putea fi achiziționată, în limbile română și engleză, după data de 15 iulie, de la office@ciocouncil.ro.

Cloud Adoption - „Sinteza editia 2013”

Autori: Felix Enescu și Bogdan Marchidanu

- Lucrare realizată sub egida CIO Council

- Editat de Fin Watch SRL

- Tipărit la Tipografia Gabrielle

- Data apariției 10 iulie 2013-07-10

- Tiraj 4500 ex.

Felix Enescu
Bogdan Marchidanu

Cloud-ul este pe buzele tuturor companiilor mari

În patru ani – până în 2017 – toate companiile mari din România vor utiliza cloud.

In ediția din 2012 am făcut o paralelă între dezvoltarea actuală a tehnologiilor cloud și dezvoltarea electricității la începutul secolului XX. La început electricitatea era un avantaj competitiv și fiecare companie încerca să își genereze electricitatea necesară și să adapteze cât mai multe utilaje pentru a folosi „noua forță motrice”. Odată cu avansul tehnologiei a devenit mult mai eficient pentru aproape toate companiile să folosească electricitatea livrată de un furnizor specializat prin intermediul rețelei.

Poate cea mai importantă concluzie a studiului de față este aceea că acest concept, cloud computing, este deja folosit pe scară largă de companiile mari și foarte mari din România. În mod evident, dincolo de motive intrinseci adoptării cloud computing precum scalabilitate, economii de costuri și flexibilitate, România prezintă și aspectul particular al faptului că foarte multe entități economice mari și foarte mari sunt prezente pe piața locală ale unor multinaționale, iar lucrul în cloud reprezintă o cerință impusă de compania-mamă.

Studiul de față arată că în 2013 ne apropiem de stadiul industrializării și în IT: este mai eficient pentru aproape toate companiile să folosească infrastructură IT livrată de un furnizor specializat prin intermediul rețelei. Față de anul trecut avem creștere doar în segmentul companiilor ce utilizează cloud public, fie exclusiv, fie împreună cu cloud privat. Procentul celor care utilizează doar cloud privat s-a menținut constant iar tendința este de ușoară scădere.

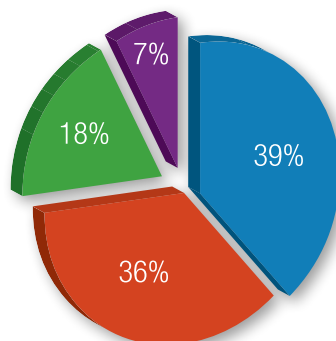
Marele semn de întrebare legat de adoptarea cloud computing în zona companiilor mari și foarte mari este cel legat

de sectorul administrației publice, unde tendințele, cel puțin pe termen scurt (1-2 ani) sunt neclare. Câteva din motivele acestei neclarități sunt prezentate de Daniel Gruia, Director general adjunct, Direcția Generală Tehnologia Informației, ANAF, în interviurile-studii de caz prezentate în cadrul studiului.

Dincolo de toate astea, tendința de scădere cu circa 10% pe an a ratei de neadoptare cloud computing arată în mod clar faptul că este de așteptat ca până în anul 2017 toate companiile mari și foarte mari din România (cel puțin cele din sectorul privat) să utilizeze sub o formă sau alta cloud computing ca formă principală de folosire a instrumentelor IT (figura 1).

Valori cheie descoperite de studiu:

- Doar 39% dintre participanți nu utilizează cloud computing. Tendința este de scădere cu circa 10 % pe an.
- 25% dintre participanți utilizează cloud public, exclusiv sau împreună cu cloud privat, o creștere de 5% față de 2012.
- Utilizarea exclusivă de cloud privat a ramas la nivelul din 2012.
- Aproape toată creșterea a fost generată de utilizarea mixtă: de la 10% în 2011 a crescut la 18%.
- Primii trei furnizori, în ordinea notorietății sunt: Microsoft, Amazon, Google.

- Nu utilizează cloud
- Utilizează cloud privat
- Utilizează cloud public și privat
- Utilizează cloud public

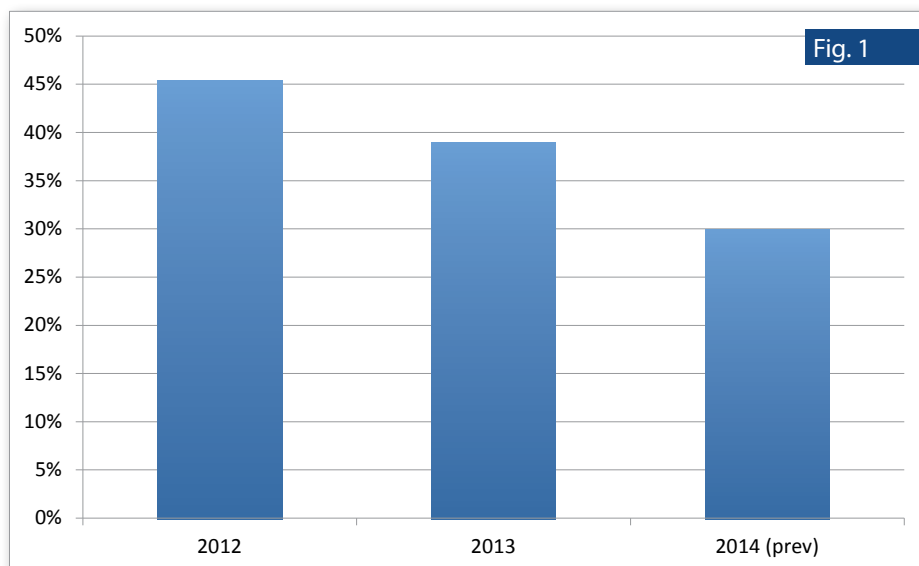

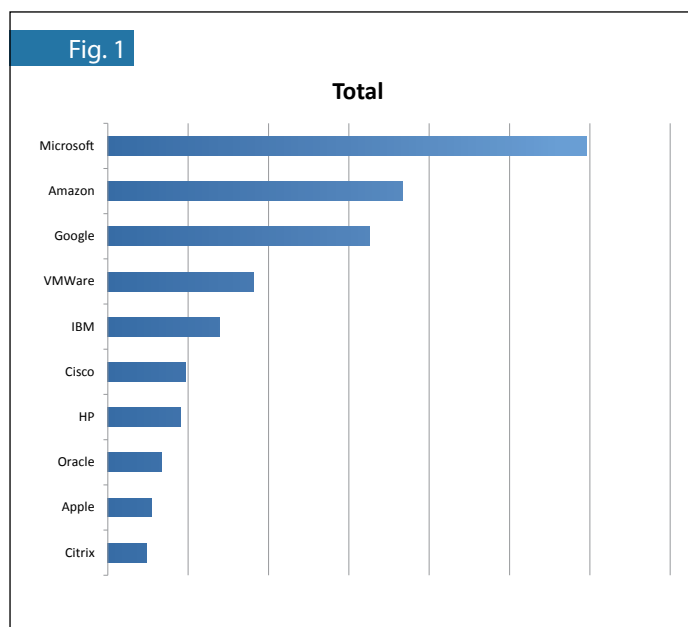
Fig. 1

Principalii furnizori de cloud

Participanții au fost rugați să menționeze trei furnizori pe care îi asociază cu cloud public respectiv cu cloud privat. Participanții au avut la dispoziție trei câmpuri pentru fiecare întrebare în care au putut introduce orice text au dorit. Nu au fost ghidați sau restricționați în nici un fel și nu au ales numele dintr-o listă.

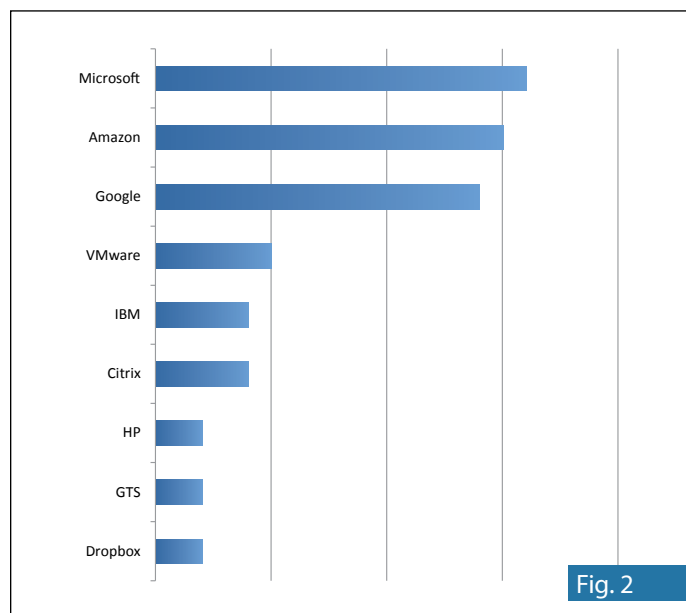
Notorietatea este importantă în cloud computing deoarece este o piață imatură, cu soluții pe care clienții le percep ca având un grad mare de risc. Notorietatea crează familiaritate cu furnizorii și contribuie la reducerea riscului perceput de client.

Ca și în 2012 Microsoft, Amazon și Google au fost câștigatori detașați. În figura 1 avem primii 10 furnizori ordonați după numărul total de menționări.

Pentru comparație, în figura 2 avem un extras din topul realizat în 2012.

Cea mai mare schimbare este detașarea Microsoft, care este acum la o distanță apreciabilă de următorul clasat. În anul 2012 primii trei furnizori erau într-un pluton compact. Anul acesta vedem că eforturile echipei locale a Microsoft au dat roade.

Un rezultat similar găsim și în a doua parte a clasamentului:

Investițiile în promovarea pe piața locală dau rezultate. Cisco și HP au avansat substanțial. Cel mai mare avans îl are Cisco: anul trecut nu era prezent în primii 10 și acum a ajuns pe locul șase.

Cloud aplicat:

Domeniul industrial - FMCG

Aurelian Sin – IS Director
Europa de Sud Est Danone

Cum considerați fenomenul cloud computing în sensul adopției lui într-un mediu industrial?

Părerea mea este că acest fenomen nu este ceva nou. El este prezent de foarte multă vreme și a fost utilizat în diferite forme în ultimii poate 20-30 de ani. Cred că diversitatea cloudului a crescut mult în ultimii 10 ani și de asta în ultima perioadă există atâtea discuții despre cloud. Ca majoritatea lucrurilor, cloud computing are părți bune și părți mai puțin bune și cred că e foarte important să înțelegem care sunt acele părți bune, care sunt celelalte părți și unde, în acest puzzle reprezentat de o infrastructură IT, se potrivește acest cloud. De aceea, cred că trebuie să vorbim nu despre cloud în general, ci despre cloud cu avantaje și dezavantaje și unde se potrivește și la ce trebuie să fim atenți în cloud.

...și cu o particularizare pe Danone...

Categoric, și aici o să vă dau exemple unde folosim noi cloud-ul, care este abordarea noastră pe cloud și ce vrem să facem. Ce văd eu ca avantaj major pentru cloud este scalabilitatea. Dacă am o aplicație cu potențial de creștere rapidă, merită să o pun în cloud. Anterior, rezolvam chestiunea folosind virtualizarea. Prin cloud, această creștere este virtual nelimitată. Din acest motiv scalabilitatea este un avantaj foarte mare. Un alt mare avantaj este că nu mai e nevoie de investiții inițiale, nici pentru hardware, nici pentru software, iar așa ceva în sectorul în care noi suntem activi, în FMCG (Fast Moving Consumer Goods), contează foarte mult. Noi dorim să încercăm multe lucruri și preferăm să facem investițiile cele mai potrivite. Testarea unei soluții înainte de efectuarea investiției este, de aceea, extrem de importantă.

Un alt mare avantaj al cloud-ului este dat de așa-numitul „time to market” sau viteza cu care putem implementa aceste aplicații, iar în FMCG lucrul acesta contează foarte mult, proiecte de 4-6 luni deja sunt proiecte lente, sunt proiecte care nu sunt apreciate de managementul companiei.

Este cloud computing un panaceu universal?

Un lucru la care trebuie să fim foarte atenți este legat de localizarea datelor în cloud. De ce? Există din ce în ce mai multe constrângeri legislative, gen reguli aplicabile în Uniunea Europeană, și din câte am înțeles totul începe de la faptul că Statele Unite, conform legii interne, au dreptul să acceseze orice fel de date locat pe teritoriul Statelor Unite, iar din acest motiv Uniunea Europeană preferă ca datele Uniunii Europene să rămână pe teritoriul său. Unele state, gen Polonia, chiar au pretenția ca datele lor să fie locat pe teritoriul țării. În cazul României, din câte știu eu, nu există asemenea constrângeri legislative, deci noi probabil o să ne înscriem în constrângerile legislative ale Uniunii Europene. Un alt aspect de care trebuie ținut cont este securitatea.

Acum, noi, la Danone România, avem două inițiative pe care deja le avem „live” în cloud. Una este o aplicație ITSM (management de IT) în care România a fost centru de competență, și am ales să mergem în cloud pentru aplicația respectivă în principal datorită scalabilității și a vitezei de accesare worldwide. A doua aplicație este pentru forța de vânzări, o aplicație pentru tablete, foarte „user friendly”. Pentru noi a fost foarte important să începem să testăm aplicațiile pe tablete, să oferim forței de vânzare o aplicație la nivelul lui 2012 și nu la nivelul lui 2005 sau 2010. Am găsit un partener care să ne livreze această aplicație în cloud, iar

acum aplicația este live și, mai mult decât atât, a devenit un standard și se dorește implementarea și în alte organizații ale companiei.

Ce nu veți transfera în cloud niciodată?

Cred că trebuie să avem grijă, căci niciodată nu e bine să spui niciodată. Dar cred că este un proces în care trebuie să descoperim, să învățăm, așa cum un copil învață să meargă, la fel organizațiile trebuie să învețe să lucreze cu cloud-ul. Nu cred, de exemplu, că imediat trebuie să dăm aplicațiile critice, ca, de exemplu, ERP-ul în cloud, dar nu aș spune că niciodată nu o să îl punem în cloud. Depinde, putem să îl punem doar la nivel de virtualizare, să păstrăm ERP așa cum e, cum spuneam sunt diferite nivele și la un moment dat multe lucruri pot să fie în cloud. Bineînțeles că există date extrem de confidențiale pentru noi și că nu vrem ca aceste date să fie puse în cloud, cel puțin nu încă. Dar cred că și aici se vede o evoluție. Probabil că peste 2, 3, sau 5 ani, când o să avem obișnuința de a lucra mai mult cu cloud-ul și siguranța că acel cloud nu ne-a dezamăgit în anii precedenți, probabil că această dorință de a ține anumite lucruri sub cheie o să scadă.

Danone îmbină domeniul FMCG cu zona de producție industrială. Credeți că pentru producție este fezabilă varianta cloud-ului?

Mi-e greu să răspund cu un da sau nu, ce pot să vă spun este că în aria mea de responsabilitate nu este prima zonă pe care vreau să o mut în cloud. De ce? Siguranța alimentară este extrem de importantă pentru noi și nu vrem să aducem nici un fel de risc în această zonă. Producția nu este zonă de experimente și, ca atare, nu o să începem de acolo.

Cât contează pentru un client precum Danone notorietatea furnizorului?

Contează. Dar, să fim absolut sinceri, mulți dintre furnizorii cu notorietate mare au și flexibilitate mică. Deci, uneori, notorietatea e un plus, dar poate să vină cu alte chestii la pachet. De asta eu consider că problemele legate de cloud trebuie discutate cu toți furnizorii, și cu cei cu notorietate și cu cei care poate sunt la un început de drum, depinde de ce este nevoie.

Cloud aplicat: Domeniul retail

Sorin Nicolaescu - Division Manager Process & Information Management

Cum vedeți cloud computing ca soluție IT de viitor?

Din punct de vedere al afacerilor și nu neapărat al IT-ului, criza economică a avut un impact clar asupra a ceea ce se numește cloud computing. De ce? Criza a determinat firmele să își schimbe modul în care gândesc investițiile, prin trecere din Capex și Opex, iar cloud computing a reprezentat o modalitate de rezolvare a acestei dileme, prin renunțarea la investiții în servere, infrastructură IT, și așa mai departe, și apelarea la servicii dedicate unor astfel de teme, în care costurile sunt mult eficientizate.

Ce ar presupune implementarea cloud computing în domeniul retail?

În primul rând te ajută să eficientizezi activitatea operațională. Cloud computing înseamnă pentru orice companie un lucru pozitiv. Poate avea un rol benefic și în ceea ce privește reducerea investițiilor neesențiale. De pildă, la compania în care lucrez, sediul funcționa la un moment dat în trei clădiri. Ne-am re poziționat într-un alt sediu, aducând toate departamentele împreună, iar cloud-ul ne-a permis să nu ne facem probleme legate de centrul de date. Am fost susținuți și de piață, pentru că, intern, avem un cloud puternic furnizat de compania mamă, iar extern, atunci când am avut nevoie de aplicații software am apelat la Software as a Service ca să evităm o investiție inițială. Însă domeniul de aplicare al cloudului extern are limitări, din pricina reticențelor legate de datele sensibile. De pildă, pot folosi foarte ușor un cloud extern pentru serviciul de ticketing, însă chestiunile legate de facturi, furnizori, prețuri etc, vor rămâne întotdeauna în cloud-ul intern al companiei. În ambele cazuri avantajul cel mai mare este reprezentat de economiile de scară realizate.

Așadar, în cazul unei activități locale, ce sugerați că ar trebui externalizat în zona de IT?

Depinde de la caz la caz. Pentru eficientizarea proceselor în cazul unei companii de retail se

pot utiliza instrumente colaborative cu furnizorii de servicii sau marfă, eliminând riscurile de securitate existente în cazul în care aceștia ar accesa aplicații interne. De pildă, înainte lucram pe un model descentralizat, în cadrul căruia fiecare magazin dispunea de o echipă proprie IT. Odată cu centralizarea, au apărut nevoi noi. Poate fi vorba de un serviciu de ticketing cu partenerii externi pentru optimizarea relației cu aceștia și măsurarea nivelului de serviciu, indiferent de domeniul de activitate al acestora. Altă aplicație uzuală în cloud poate fi platforma IT pentru comanda consumabilelor. Consumabilele pentru orice companie din retail sau nu, înseamnă un segment major de cost și disponibilitatea lor este un punct critic în desfășurarea activității.

Așadar se pot realiza economii de timp...

De timp și de bani. Plus o economie realizată prin reducerea stocurilor. Practic, timpul dat de ciclurile de comandă și de livrare se poate reduce semnificativ iar stocurile se pot micșora de la un an la câteva săptămâni. Când ai un magazin sau două, lucrurile sunt mai simple. Când ai peste zece sau douăzeci de magazine, problema stocurilor de consumabile devine extrem de costisitoare financiar.

Erau astfel de procese prezente dinainte de apariția crizei economice, pe alte piețe, în alte țări?

Externalizarea serviciilor IT exista pe alte piețe dinainte de debutul crizei economice. Însă partea de cloud computing nu știu dacă exista, cel puțin din punct de vedere al serviciilor în cloud public. Din punct de vedere al cloud-ului privat, adică al serviciilor IT oferite pe plan intern în companie, acesta exista și a fost încă de la începutul activității disponibil în România.

Sunt aplicațiile de tip CRM subiecte de cloud computing în general pentru o firmă mare?

După părerea mea, mai degrabă ele sunt subiecte de analiză internă de marketing, pentru companiile din retail. Informația referitoare la rezultatele analizelor de marketing are un grad de confidențialitate care provine

din natura business-lui, analize care conferă unei companii avantaje competitive pe piață. Iată de ce trecerea unor asemenea genuri de analize în cloud, mai ales într-unul extern, nu constituie deocamdată o prioritate.

Ce ați mai păstrat ca IT instalat in-house?

Compania mamă are puterea financiară de a achiziționa soluții de top, astfel încât să ne furnizeze nouă, la nivel local, bucățile de servicii de care noi avem nevoie, într-un cloud privat. Intern, am păstrat destul de puține servere dedicate rezolvării acelor probleme de business care nu se pot rezolva prin apelarea la servicii centralizate disponibile în grup sau care transferă volume imense de date. Un exemplu ar fi back-up-ul fișierelor utilizatorilor. Un alt exemplu este centrala telefonică, instalată și ea pe un server local. Însă practic nu mai există pe servere locale nimic din ceea ce înseamnă core business. Cu cât afacerea se extinde, o infrastructură locală devine tot mai greu de gestionat.

Vă ajută să aveți o activitate IT majoritară în cloud?

Da, categoric. Aș spune că suntem o companie cu peste 80% din activitate în cloud în ceea ce privește aplicațiile IT utilizate. Însă procentajul majoritar este deținut de cloud-ul privat intern al companiei. Nu știu dacă vom ajunge o companie sută la sută cloud, însă tendința în acest sens va fi dată de cerințele clienților noștri. Iar din acest punct de vedere, există semne care prevăd viitorul, cum ar fi, ca să dau un exemplu, extinderea vânzărilor prin Internet.

Cu experiența acumulată în cloud computing, care ar fi cerințele cheie pe care un furnizor de astfel de servicii trebuie să le îndeplinească?

Prima dintre ele ar fi asigurarea securității datelor. O altă cerință importantă este experiența în furnizarea de astfel de servicii. În România, această experiență este în curs de formare, cel puțin din punct de vedere al furnizorilor de cloud public. Cred că piața se va maturiza în perioada imediat următoare.

Cloud aplicat: Domeniul administrației publice

Daniel Gruia – Director general adjunct, Direcția Generală Tehnologia Informației, ANAF

Cât de fezabilă este zona de cloud computing pentru sectorul public?

OK, cred că eu personal simt nevoia unei definiții a ceea ce înseamnă cloud, pentru că cel puțin așa cum am perceput eu într-o fază inițială, cloud-ul erau servicii delocalizate. Și virtualizate și delocalizate. Cred că presiunea comercială a dus în prezent la restrângerea cloud-ului la niște servicii virtualizate, dar foarte bine localizate. Dar pur și simplu un spațiu virtualizat într-un centru de date nu mi se pare cloud, mi se pare un serviciu de hosting într-un mediu virtualizat. Acum IT-ul în administrația publică suferă de niște probleme în zona resurselor. Resurse financiare, resurse umane și de know-how. Dacă privim din punct de vedere al resurselor financiare, cloud-ul pentru administrația publică are dezavantajul de a muta cheltuiala din zona Capex în zona Opex. Cum cheltuielile cu serviciile, sau cheltuielile cum sunt percepute de publicul larg, trebuie restrânse, iar administrația publică nu trebuie să cheltuiască, trebuie să investească, rezultă o presiune mare pe Opex. Există în zona publică această imagine proastă a cheltuielilor și a devenit un reflex de a tăia cheltuielile cu serviciile. Până la urmă cred că nici nu se mai ia o decizie rațională, ci o decizie emoțională. Și asta este un dezavantaj major nu numai al cloud-ului, și al altor servicii pe care le-ar putea folosi statul, lipsa de predictibilitate. În același timp, sunt celelalte două zone, lipsa de resurse umane și de know-how. Aici ar trebui să spunem lucrurilor pe nume: IT-ul se descompune, managementul de IT e în descompunere. Își pierde forța, se commoditizează și e un fenomen de care nici administrația publică până la urmă nu va scăpa. Depinde cât de inteligent este modul în care va scăpa. Sunt instituții din administrația publică care și-au externalizat

serviciile de IT către furnizori care îi țin în șah. De ce? Pentru că serviciile nu au fost definite cum trebuie, pentru că SLA-urile nu au fost definite cum trebuie. Statul pierde în zona asta pentru că nu știe să-și definească serviciile pe care trebuie să le obțină de la furnizori. Aici văd un alt element cheie în zona cloud-ului, care e ușor de folosit dacă noi știm să ne definim bine serviciile de care avem nevoie. Leg asta de lipsa de cunoștințe din zona IT-ului, unde datorită tăierilor de personal, datorită presiunii foarte mari de a face lucrurile peste noapte, cum se întâmplă la noi, lumea este împinsă foarte mult spre operațional, spre livrare, însă cu carențe în zona de testare, în zona de definire a serviciului. Din cauza presiunilor enorme, în sisteme mari și complexe cum este cel al finanțelor, echilibrul dintre producție, dezvoltare și testare nu se mai păstrează. Zona de testare se degradează. Aici văd o oportunitate pentru cloud, adică în zona de dezvoltare de medii de test, în zona de medii de dezvoltare.

Ați pomenit de testare. Ce s-ar preta pentru ceea ce se întâmplă la ora actuală în România la trecerea în cloud?

Ce servicii s-ar preta pentru cloud? Administrația publică începe să furnizeze, sau cel puțin noi, Ministerul Finanțelor, să furnizăm din ce în ce mai multe servicii electronice către contribuabili. Este de câțiva ani, de 2-3 ani încoace, este o tendință de a orienta IT-ul dinspre servicii către interiorul administrației spre servicii către exteriorul administrației. Ori acolo ar fi interesantă delocalizarea, asigurarea unui nivel de disponibilitate al serviciilor, a unei continuități a serviciilor. Și acolo cloud-ul, după părerea mea, poate fi util mai ales pe componenta de delocalizare care nu intră în definiția actuală a cloud-ului, cum spuneam la început. Faptul că mut o parte din servicii într-un „data center” unde ele sunt virtualizate nu mă

ajută la distribuirea în țară a serviciilor. Acolo aș vedea cloud-ul util, asigurarea continuității.

Cât de critică este pentru zona publică problema localizării datelor?

Este critică pentru că administrația publică lucrează foarte mult cu date private. Nevoia de protecție a acestor date este un impediment în calea inter-operabilității. De ce? Pentru că ANAF are niște date private pe care le păstorește, să dea altora acces la aceste date, trebuie creat dacă vreți un management al încrederii. Cum am încredere în cineva? Cum definesc încrederea aia? Printr-o autentificare de nivel mai înalt, printr-o verificare a persoanei, printr-o încredere a celui care îmi recomandă persoana ca fiind managerul instituției respective.

Nu e un paradox aici, față de nivelul în creștere de șomaj, că totuși e o problemă de resurse umane în zona publică?

Nu, nu ducem lipsă de oferte, nu ducem lipsă de oameni care ar vrea să vină la noi, dar nu avem voie să angajăm. La baza scărilor din instituția noastră o să vedeți o listă de nume pe perete. Și sunt nouă nume până acum, sper să se oprească acolo, sunt oamenii care în 10-15 ani au murit la birou aici, în această clădire. Nu acasă, nu la pensie, aici, la birou. Ultimul acum un an, cred că în martie anul trecut. Nevoia de oameni este enormă.

Ce sfaturi aveți pentru colegii din această zonă publică a IT-ului?

Cum spuneam, să-și definească bine serviciile, să nu externalizeze dacă nu au definite bine serviciile, să-și învețe oamenii pe care îi mai au să monitorizeze și să definească servicii. Numai astfel pot să mențină controlul asupra IT-ului. Cloud-ul este până la urmă o infrastructură ieftină și disponibilă, dar dacă nu știi ce să faci cu ea, nu scoți profit sau nu reduci costurile. E doar o altă infrastructură pe care va trebui să o gestionezi, pe care va trebui să o înveți, iar atâta timp cât tu ca director IT nu ai lucrurile clare, devine o slăbiciune, e un liability. Dacă lucrurile sunt clare, cloud computing poate deveni un punct forte.

